

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)

PSYCHOLOGIA KLINICZNA (nazwa specjalności)

rok akademicki 2022/2023

Kierunek: Psychologia
Specjalność: kliniczna
Forma prowadzenia zajęć: stacjonarne
Stopień: jednolite magisterskie
Rok: IV
Semestr: 8 (letni)

Nazwa	Psychologia całościowych zaburzeń rozwojowych	
Nazwa w j. ang.	Psychology of pervasive developmental disorders	
Koordynator	dr Barbara Superson	Zespół dydaktyczny
		Dr Barbara Superson Mgr Małgorzata Płoszaj
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Wiedza: Celem kursu jest zapoznanie studentów z psychologicznymi problemami występującymi u osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju. Szczególnie zostaną omówione zaburzenia ze spektrum autyzmu. Wykłady poświęcone będą m.in. epidemiologii i etiologii oraz symptomatologii zaburzeń. Zostaną także przedstawione charakterystyki rozwoju poznawczego, językowego i społecznego oraz zagadnienia związane z diagnozą (wczesne rozpoznawanie, różnicowanie) i terapią, edukacją oraz rehabilitacją w kontekście sytuacji rodzinnej w rodzinie generacyjnej i prokreacyjnej.
Umiejętności: Podczas ćwiczeń studenci rozwiną podstawowe umiejętności wspomagania rozwoju uczniów z ASD
Kompetencje społeczne: Ponadto studenci rozwiną świadomość ograniczeń i typowych błędów w pracy psychologa u uczniem z ASD, a także rozumienie potrzeby nieustannego doskonalenia swoich kompetencji.

Warunki wstępne

Wiedza	Wiedza z psychologii ogólnej, rozwojowej i klinicznej
--------	---

Umiejętności	Potrafi integrować posiadaną wiedzę z różnych dziedzin psychologii
Kursy	-

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Wiedza	<p>W01 – wymienia kryteria diagnostyczne dla całościowych zaburzeń rozwojowych</p> <p>W02 – charakteryzuje rozwój osoby z całościowymi zaburzeniami w kontekście prawidłowości i teorii rozwoju</p> <p>W03 - wskazuje zasady i wybrane metody prowadzenia diagnozy i terapii osób z zaburzeniami neurorozwojowymi</p>	<p>SK_W02</p> <p>SK_W04</p> <p>SK_W06</p>

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Umiejętności	<p>U01 - interpretuje zachowania osób z całościowymi zaburzeniami w kategoriach psychologicznych</p> <p>U02 – Rozumie znaczenie wsparcia dla redukcji problemów psychologicznych i pedagogicznych osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju i ich rodzin</p> <p>U03 – potrafi zaplanować proces diagnostyczny i terapeutyczny w przypadku całościowych zaburzeń rozwoju</p>	<p>SK_U07 SK_U08</p> <p>SK_U01</p>

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Kompetencje społeczne	<p>K01 - Ma świadomość złożoności problemów funkcjonowania osoby z całościowymi zaburzeniami rozwoju i konieczności współpracy z innymi specjalistami</p> <p>K02 – Jest wrażliwy ma problemy psychospołeczne rodzin osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju</p> <p>K03 – Ma świadomość ograniczeń związanych z badaniami diagnostycznymi i oddziaływaniami terapeutycznymi oraz wynikającą stąd konieczność dalszego kształcenia i doskonalenia posiadanych umiejętności psychologicznych</p>	<p>SK_K02</p> <p>SK_K04</p> <p>SK_K03</p>

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	30			15								E
45												

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład interaktywny z prezentacją multimedialną (wykład informacyjny, wykład problemowy, objaśnienie i wyjaśnienie).

Ćwiczenia: metody zróżnicowane: dyskusja dydaktyczna, analiza przypadków, projekt indywidualny

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy - prezentacja	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna	Egzamin pisemny	Inne
W01						X		X			X	
W02						X		X			X	
W03						X		X			X	
U01						X		X			X	
U02						X		X			X	
U03						X		X			X	
K01						X		X				
K02						X		X				
K03						X		X				

Kryteria oceny	<p>Egzamin testowy (ocena pozytywna = 60% + 1 pkt)</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: poprawne wykonanie projektu indywidualnego, aktywny udział w zajęciach, obecność obowiązkowa (dopuszczalne max 1 nieobecność nieusprawiedliwiona)</p>
----------------	---

Uwagi

przedmiot specjalnościowy
studia jednolite magisterskie stacjonarne
kierunek Psychologia

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady

1. Definicja i klasyfikacja całościowych zaburzeń rozwojowych
2. Epidemiologia i etiologia całościowych zaburzeń rozwoju
3. Funkcjonowanie społeczne
4. Zaburzenia komunikacji
5. Ograniczone wzorce zachowania, zainteresowań i aktywności
6. Zaburzenia przetwarzania sensorycznego
7. Rozwój poznawczy i ruchowy
8. Zaburzenia współistniejące
9. Wczesne oznaki autyzmu
10. Zasady interwencji wobec małych dzieci ze spektrum autyzmu
11. Diagnostowanie całościowych zaburzeń rozwoju – metody i narzędzia diagnostyczne (część 1)
12. Diagnostowanie całościowych zaburzeń rozwoju – metody i narzędzia diagnostyczne (część 2)
13. Metody terapeutyczne (część 1)
14. Metody terapeutyczne (część 2)
15. Psychologiczne problemy rodziny dziecka ze spektrum autyzmu

Ćwiczenia

1. Wprowadzenie. Życie animowane
2. Zaburzenia rozwoju społecznego u osób z ASD
3. Komunikacja i rozwój językowy u osób z ASD.
4. Sztywność i stereotypowość zachowania i zaburzenia sensoryczne
5. Między neuroróżnorodnością a zaburzeniem rozwoju -Diagnoza
6. Wyznaczniki jakości życia osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi i ich rodzin (Farma Życia, Maltańskie Centrum Pomocy Dzieciom)
7. prezentacja projektów przygotowanych przez studentów

Wykaz literatury podstawowej

1. Bobkowicz-Lewartowska, L. (2017). Autyzm dziecięcy, zagadnienia diagnozy i terapii. Kraków: Oficyna Wyd. Impuls
2. Grandin, T. (2017). Autyzm i problemy natury sensorycznej. Gdańsk: Harmonia.

3. Hume K. (2021) Evidence-Based Practices for Children, Youth, and Young Adults with Autism: Third Generation Review <https://link.springer.com/article/10.1007/s10803-020-04844-2>
4. Hołub, J. (2020). Niegrzeczne. Historie dzieci z ADHD, autyzmem i zespołem Aspergera. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne
5. Pisula, E. (1994). Zespół wypalania się sił u rodziców dzieci autystycznych. Nowiny Pedagogiczne, 3, 83-89
6. Pisula E. (2021). Autyzm. Przyczyny, symptomy, terapia. Gdańsk: Harmonia
7. Pisula, E., Noińska, D. (2011). Stres rodzicielski i percepcja doświadczeń związanych z opieką nad dzieckiem u rodziców dzieci z autyzmem uczestniczących w różnych formach terapii. Psychologia Rozwojowa, 16(3), 75–88

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Baron–Cohen, S. i wsp. (1985), Does the autistic child have a “theory of mind?” Cognition, 21, 37–46
2. Baron-Cohen, S. (2009). The Empathizing-Systemizing Theory of Autism. W: The Year in Cognitive Neuroscience (68–80) Ann. N.Y. Acad. Sci. 1156.:doi: 10.1111/j.1749-6632.2009.04467.x New York Academy of Sciences. http://www.autismtruths.org/pdf/Autism-The%20emphathizingsystemizing%20es%20theory_SBC_ARC.pdf
3. Błęszyński J. (2005). (red.), Terapie wspomagające rozwój osób z autyzmem. Kraków: Oficyna Wydawnicza IMPULS.
4. De Lercq, H. (2007). Autyzm od wewnątrz – przewodnik. SYNAPSIS, Fraszka Edukacyjna.
5. Frith, U. (2008). Autyzm: Wyjaśnienie tajemnicy. Gdańsk: GWP.
6. Grandin, T. (2006). Myślenie obrazami oraz inne relacje z życia z autyzmem. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
7. Grandin, T. (2022). Autyzm przewodnik. 9 postaw wspierających rozwój dzieci w spektrum. Kraków: Copernicus Center.
8. Marzec, D., Miękina, J. (2017) (red.). Autyzm wyzaniem XXI wieku. Częstochowa: AJD (s. 15-206).
9. Pisula, E. (1998). Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
10. Pisula, E. (2007). Rodzice i rodzeństwo dzieci z zaburzeniami rozwoju. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
11. Shore St. (2008). Za ścianą. Osobiste doświadczenia z autyzmem i zespołem Aspergera. KTA
12. Sutton, C. (2009). Jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami u dzieci. Warszawa: Fundacja Synapsis
13. Winczura, B (red.) (2010), Autyzm. Na granicy zrozumienia. Kraków: Wydawnictwo Impuls.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym – konsultacje indywidualne	1
Liczba godzin pracy	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	35

studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do testu zaliczeniowego	24
Ogółem bilans czasu pracy		125
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5